

Radio regionalne w Polsce, red. Paweł Kuca, Wojciech Furman, Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 2016, ss. 319. ISBN 978-83-7996-328-7.

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rns.2018.46.1-8>

Na tle rosnącej liczby publikacji poświęconych nowym mediom, wyjątkowe zainteresowanie wzbudzają prace dotyczące mediów tradycyjnych, zwłaszcza radia. Opracowań odnoszących się do najstarszego medium elektronicznego jest ciągle mało, zatem tym bardziej warto sięgnąć po te publikacje, które pojawiają się na rodzimym, polskim rynku wydawniczym i które poświęcone są najrzadziej omawianemu radiu regionalnemu i lokalnemu.

Publikacją taką jest *Radio regionalne w Polsce* pod redakcją Pawła Kucy, Wojciecha Furmana i Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego, która zawiera artykuły 23 autorów, w większości prezentujących charakterystyki poszczególnych stacji i sieci radiowych. Już same nazwiska redaktorów dają gwarancję, że zarówno skład autorski, jak i elementy składające się na strukturę pracy zostały starannie dobrane.

Autorzy poszczególnych charakterystyk, krótko zaprezentowani na końcu swoich tekstów, to w większości przypadków medioznawcy, pracujący i – z dużą dozą prawdopodobieństwa – zamieszkujący na obszarze nadawania danej rozgłośni. Wydaje się, że w dobie radia internetowego fizyczna odległość przestaje mieć znaczenie, nic jednak bardziej mylnego: znajomość danego medium z codziennego funkcjonowania, obcowania z nią w jednej przestrzeni, jest niewątpliwie wartością dodaną.

W skład zespołu autorów, którzy przygotowali poszczególne charakterystyki, weszli: Marta H. Milewska – *Polskie Radio RDC*, Andrzej Ryczkowski – *Polskie Radio Białystok*, Robert Stopikowski – *Polskie Radio Gdańsk*, Damian Guzek – *Polskie Radio Katowice*, Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek – *Polskie Radio Kielce*, Paulina Olechowska – *Polskie Radio Koszalin*, Ryszard Filas – *Polskie Radio Kraków*, Lidia Pokrzycka – *Polskie Radio Lublin*, Joanna Bachura-Wojtasik, Kinga Sygizman – *Polskie Radio Łódź*, Marcin Piechocki – *Polskie Radio Merkury*, Marta Cichy – *Radio Olsztyn*, Justyna Kubik – *Polskie Radio Opole*, Jarosław Reszka – *Polskie Radio Pomorza i Kujaw*, Paweł Kuca – *Polskie Radio Rzeszów*, Paulina Olechowska – *Polskie Radio Szczecin*, Paweł Urbaniak – *Polskie Radio Wrocław*, Magdalena Steciąg – *Polskie Radio Zachód*, Łukasz Śmigiel – *Radio Eska*, Jolanta Kępa-Mętrak – *Radio Plus*, Jakub Wilk – *Radio WAWA*, Jakub Czopek – *Radio Złote Przeboje*, Zbigniew Chmielewski – *RMF MAXXX*.

Z tematyką publikacji zaznajamia czytelnika swoim tekstem zatytułowanym *Radiofonia regionalna i lokalna – wprowadzenie* Stanisław Jędrzejewski – polski radioznawca o bogatym dorobku poświęconym radiofonii. W recenzowanym opracowaniu przybliży początki

radia, ukazuje specyfikę radia lokalnego w Polsce, a także omawia kwestie dotyczące publicznych nadawców regionalnych/lokalnych w Europie i w naszym kraju.

Książka – jak słusznie zauważa Jędrzejewski – ma formę przewodnika po stacjach regionalnych i lokalnych w Polsce, prezentującego charakterystyki wszystkich regionalnych rozgłośni Polskiego Radia, a także pięciu komercyjnych sieci radiowych, których opisy uwzględniono w opracowaniu ze względu na fakt skupiania przez nie stacji lokalnych. Tak więc obok opisów regionalnych rozgłośni polskiej radiofonii publicznej, książka zawiera też charakterystyki rozgłośni: RMF MAXXX, Złote Przeboje, Radio Plus, Radio WAWA i Radio Eska.

Przyjęta formuła przewodnika znacznie wzmacnia wartość publikacji. Dzięki ujednoliconemu układowi czytelnik zyskuje uporządkowane informacje, które łatwo może odnaleźć przeglądając poszczególne charakterystyki. Dodatkowo ułatwiona jest ewentualna analiza komparatystyczna, chociażby w obszarze osiągnięć poszczególnych stacji czy związanych z nimi dziennikarzy. W artykule wprowadzającym w tematykę publikacji Jędrzejewski wymienia poszczególne elementy, składające się na strukturę książki. Każda z charakterystyk zawiera podstawowe informacje o danej stacji bądź sieci, jej historię i funkcjonowanie w latach 1990-2014, misję stacji, a także obecność tematyki regionalnej/lokalnej w programie. Ponadto trzy ostatnie elementy opisu każdej stacji/sieci zawierają szczegółowe dane dotyczące ostatniego analizowanego roku, czyli roku 2014, w zakresie struktury organizacyjnej, najistotniejszych działań podjętych w tym czasie, a także najważniejszych osiągnięć, w tym nagród i wyróżnień dla stacji i dziennikarzy.

Pierwszych siedemnaście charakterystyk dotyczy regionalnych rozgłośni Polskiego Radia. Ułożono je w kolejności alfabetycznej; wyjątek uczyniono dla Polskiego Radia RDC – regionalnej stacji radiowej nadającej na Mazowszu, w tym i w Warszawie – którą to charakterystykę ulokowano na pierwszym miejscu wśród wszystkich opisów regionalnych rozgłośni PR. Również opis pięciu komercyjnych sieci radiowych zaprezentowano w kolejności alfabetycznej i umieszczono bezpośrednio pod opisami rozgłośni regionalnych radiofonii publicznej w Polsce.

Niewątpliwie największą zaletą publikacji jest zebranie w niej dużej liczby informacji na temat radiofonii regionalnej oraz lokalnej, i to w jednym tomie, co niewątpliwie ułatwia dostęp do wielu, jak dotąd, rozproszonych danych. Forma przewodnika również znacząco wpływa na wartość pracy. Dobrym pomysłem było zamieszczenie na początku każdego z tekstów kolorowego logo danej stacji/sieci.

Forma przewodnika ma jednak i słabe strony; najistotniejszą jest to, że opracowanie już w momencie wydania sprawia wrażenie nieco zdezaktualizowanego. Wydana w 2016 r. książka przedstawia stan rozgłośni regionalnych na koniec grudnia 2014 r. W przypadku funkcjonujących instytucji oczywiste jest, że kolejne lata przynoszą zmiany zarówno kadrowe, jak i programowe, a nawet nazwy stacji (patrz: poprzednio Polskie Radio Merkury, obecnie Polskie Radio Poznań). Warto jednak podkreślić, że mocne strony formy, jaką jest przewodnik, przeważają nad jej – wspomnianą – słabą stroną.

Czytelnik, zwłaszcza badacz, w którego obszarze zainteresowań naukowych znajduje się radiofonia, może mieć niedosyt dotyczący prezentacji źródeł, z których korzystali autorzy poszczególnych charakterystyk. Brak bibliografii, czy to zamieszczonej po każdym z artykułów, czy to zbiorowej dla całej publikacji, umieszczonej na końcu książki,

powoduje, że czytelnik zmuszony jest wylawiać źródła z przypisów. Wydaje się, że bibliografia jako dodatkowy element struktury pracy wzbogaciłaby analizowany przewodnik, umożliwiając czytelnikowi dostęp w jednym miejscu do całej literatury, z której korzystali poszczególni autorzy.

Mimo powyższych uwag należy wyraźnie podkreślić, że publikacja stanowi bogatą bazę źródłową dotyczącą radia regionalnego i lokalnego w Polsce za lata 1990-2014. Bez wątplenia, praca stanowi ważny wkład do badań nad radiofonią regionalną i lokalną.

Agnieszka Łukasik-Turecka
Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych KUL
aturecka@kul.pl